УДК 342.951
DOI: 10.31733/2078-3566-2020-1-82-87

Брусакова О. В.
кандидат філософських наук
(Харківський національний
університет внутрішніх справ)

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС АВІАЦІЙНОГО ПЕРСОНАЛУ В УКРАЇНІ

У статті наголошується на важливості визначення поняття, сутності, структури адміністративно-правового статусу авіаційного персоналу в Україні та правових засадах його реалізації. Запропоновано авторське визначення понять «адміністративно-правовий статус авіаційного персоналу» та «правові засади реалізації адміністративно-правового статусу авіаційним персоналом». Здійснено аналіз нормативно-правових актів, на рівні яких закріплено правові засади реалізації адміністративно-правового статусу авіаційним персоналом в Україні, з урахуванням їх юридичної сили.

Ключові слова: авіаційний персонал, адміністративно-правовий статус, правові засади, правове регулювання, нормативно-правове регулювання.

Постановка проблеми. Як свідчать прогнози провідних міжнародних організацій у сфері авіації, зокрема Міжнародної організації цивільної авіації, в період з 2012 до 2023 роки загальний попит на повітряні перевезення у світі щороку зростатиме в середньому на 4–5 % [1]. Ці тенденції впливають і на вітчизняну галузь авіаційних перевезень, що вимагає від нашої держави відповідати визнаним міжнародним стандартам, які є в цій сфері суспільних відносин. У цьому контексті слід наголосити на тому, що одним з основоположних елементів будь-яких суспільних відносин є, як відомо, їх суб'єктний склад, у ролі провідного з яких у досліджуваному випадку необхідно визнати авіаційний персонал. З огляду на це, актуальності набуває визначення сутності адміністративно-правового статусу зазначеного суб'єкта правовідносин у сфері авіації.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Як предмет наукових пошуків поняття, сутність, структура та правові засади реалізації адміністративно-правового статусу були в працях учених-правознавців, як-от: В. Б. Авер'янов, А. П. Альохін, Д. М. Бахрах, О. І. Безпалова, Ю. П. Битяк, І. П. Голосніченко, С. В. Ківалов, В. К. Колпаков, Т. А. Лагковська, В. Я. Малиновський, В. Б. Пчелін, В. П. Тимошук, М. К. Якимчук та ін. Виконані зазначеними вченими наукові дослідження мають велике теоретичне й практичне значення як в аспекті визначення категорії «адміністративно-правовий статус», так і встановлення сутності та складових елементів, а також правових засад реалізації адміністративно-правового статусу авіаційним персоналом в Україні. Водночас доводиться констатувати, що саме визначенню адміністративно-правового статусу саме авіаційного персоналу, в тому числі питанням його реалізації, увага майже не приділялася, а стрімке оновлення чинного національного законодавства, що регулює цю сферу суспільних правовідносин, зумовлює здійснення додаткових наукових пошуків і визначає актуальність обраної тематики. Тому **мета** статті полягає у визначенні поняття, структури адміністративно-правового статусу авіаційного персоналу в Україні та правових засад його реалізації.

Виклад основного матеріалу. Вирішення поставленого наукового завдання потребує виконання стислого аналізу складових, які утворюють дефініцію «адміністративно-правовий статус авіаційного персоналу». Очевидно, що в основі вказаної дефініції закладено таку категорію, як «статус». Слово «статус» має давні історичні коріння й походить з латинської мови від слова «status», що в буквальному перекладі означає становище [2, с. 693]. Семантика слова «статус» свідчить про те, що в сучасній українській

© Брусакова О. В.
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-8616-0424>
besolgigo@gmail.com

мові воно деякою мірою зберегло свій етимологічний сенс. Зокрема, авторський колектив великого тлумачного словника сучасної української мови зазначає, що словом «статус» слід позначати правове становище громадян, державних і громадських органів, міжнародних організацій тощо [3, с. 1387]. З наведеного випливає, що статусом позначають правове становище особи, тобто таке, що врегульовано правом. Крім того, слід підкреслити, що право, будучи доволі складною та багатоаспектною категорією, вченими-правознавцями сприймається принаймні з двох позицій – як право об'єктивне та суб'єктивне.

Наприклад, відмічається, що право об'єктивне являє собою норму, закон, а суб'єктивне – можливість суб'єктів діяти певним чином у межах об'єктивного права [4, с. 39]. Говорячи про правовий статус суб'єкта відповідних суспільних відносин, слід мати на увазі, що такий статус включає в свій склад як об'єктивний, так і суб'єктивний аспект права. Зокрема, здебільшого науковці сутність правового статусу розкривають через те, що він закріплений на рівні відповідних правових приписів (об'єктивний аспект), і є по суті сукупністю прав та обов'язків суб'єкта (суб'єктивний аспект). Наприклад, досліджуючи проблеми теоретичного розуміння правового статусу людини, Н. В. Ортинська вказує на те, що правовий статус слід розглядати як нормативно визначену систему прав та обов'язків особи [5, с. 30]. У контексті зазначеного слід підкреслити, що в наведеному випадку мова йде про так званий загальний правовий статус особи, який притаманний будь-якому суб'єкту. Як зауважують фахівці з теорії права, загальним правовим статусом відповідно до Конституції та конституційних законів наділені всі громадяни. Такий статус є узагальненим й однаковим для всіх, незалежно від будь-яких чинників. При цьому називається й спеціальний правовий статус особи як представника тієї чи іншої групи, відособленої за певними юридично значущими засадами (родом діяльності, віком тощо), що наділений відповідно до законів й інших нормативних актів спеціальними, додатковими правами й обов'язками. Такий статус може доповнювати або навпаки обмежувати загальний правовий статус [6, с. 555].

Наведені положення цілком можуть бути застосовані й щодо авіаційного персоналу, загальний правовий статус якого з урахуванням законодавчих приписів буде доповнюватися, а подекуди й обмежуватися спеціальним правовим статусом. Також слід наголосити на тому, що відповідні обмеження та доповнення загального правового статусу будуть міститися на рівні норм адміністративного права, в силу чого такий правовий статус варто позначати вже як адміністративно-правовий. Зокрема, вчені адміністративісти зазначають, що адміністративно-правовий статус – це сукупність прав, обов'язків та гарантій їх реалізації, закріплених у нормах адміністративного права. В основі адміністративно-правового статусу лежить адміністративна правосуб'єктність [7, с. 90], тільки внаслідок наділення якою особа може набути правового статусу суб'єкта адміністративних правовідносин [8, с. 179]. Із чого випливає, що в загальному розумінні адміністративно-правовий статус суб'єкта відповідних суспільних відносин являє собою закріплену в нормах адміністративного права сукупність спеціальних прав та обов'язків, які характеризують особу як суб'єкта таких відносин. Такі права й обов'язки є спеціальними щодо тих, що визнаються за особою відповідно до її загального правового статусу й можуть доповнювати або обмежувати їх. Розглянемо деякі з таких особливостей (доповнень та обмежень), які проявляються в адміністративно-правовому статусі авіаційного персоналу.

Відповідно до ч. 1 ст. 49 Повітряного кодексу України від 19 травня 2011 року особа, яка належить до авіаційного персоналу, має відповідати кваліфікаційним вимогам за професійною ознакою, станом здоров'я та мати належно оформлене свідоцтво згідно з авіаційними правилами. При цьому зазначено, що наявність свідоцтва є необхідним для таких спеціальностей осіб авіаційного персоналу: пілот повітряного судна; диспетчер управління повітряним рухом (диспетчер служби руху); персонал з технічного обслуговування повітряних суден; члени випробувального екіпажу; члени екіпажу пасажирського салону (бортпровідник); диспетчер із забезпечення польотів [9]. Зазначені вимоги до авіаційного персоналу деталізовано в приписах адміністративного законодавства. Наприклад, підстави та порядок видачі свідоцтв окремим категоріям авіаційного персоналу закріплено в Правилах видачі свідоцтв авіаційному персоналу в Україні, що затверджені наказом Міністерства транспорту в Україні від 7 грудня 1998 року № 486 [10]. Окрім того, можна вказати на Авіаційні правила України «Загальні вимоги до медичної сертифікації штурманів, бортінженерів, бортрадистів та бортоператорів», затверджені наказом Державної авіаційної служби України від 27 грудня 2018 року № 1374 [11].

Окремої уваги заслуговує питання щодо правових засад реалізації адміністративно-правового статусу авіаційним персоналом в Україні. Адже, як відомо, будь-які легітимні суспільні відносини регулюються великою кількістю нормативно-правових актів. Не є винятком у цьому сенсі й суспільні відносини, що виникають і розвиваються у зв'язку із реалізацією авіаційним персоналом свого адміністративно-правового статусу. І хоча такий статус здебільшого врегульовано нормами адміністративного права, останні через свою специфіку знаходяться в стані постійної взаємодії з іншими галузями права, співвідносяться з ними, а подекуди логічно продовжують їх положення. Ось чому реалізація адміністративно-правового статусу авіаційним персоналом відбувається на основі великої кількості нормативних приписів, які різняться за своєю юридичною силою, суб'єктами видання, специфікою правового регулювання та багатьма іншими аспектами. А тому визначення правових засад реалізації адміністративно-правового статусу авіаційним персоналом є одним із ключових аспектів розуміння такого статусу як цілісного правового явища.

Аналіз нормативно-правових актів, відповідно до яких здійснюється реалізація адміністративно-правового статусу авіаційного персоналу, з огляду на їх велику кількість, необхідно проводити з урахуванням наперед обраного критерію. За такий критерій доречно обрати юридичну силу окремого акта, що вкаже як на ступінь обов'язковості окремого з таких актів, так і на його місце в системі нормативно-правового регулювання суспільних відносин у сфері діяльності зазначеного персоналу. Наприклад, актом, який має найвищу юридичну силу, є Конституція України від 28 червня 1996 року. Цей нормативно-правовий акт є основою для реалізації особою свого права на працю та вільний вибір професії, яке зафіксоване в ст. 42–44 Основного Закону України [12]. Конституцію України, крім іншого, слід розглядати як акт, на основі й на виконання якого повинні прийматися та діяти всі інші нормативно-правові акти, що визначають правові засади реалізації адміністративно-правового статусу авіаційним персоналом.

Особливе місце в системі нормативно-правового регулювання вказаної сфери суспільних відносин посідають міжнародні договори України, наприклад: Конвенція про міжнародну цивільну авіацію від 7 грудня 1944 року [13]; Конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень від 28 травня 1999 року [14]; Меморандум про принципи взаємодії і співробітництва в галузі цивільної авіації від 3 листопада 1995 року [15]. Враховуючи прагнення нашої держави відповідати визнаним світовим стандартам у сфері авіаційних перевезень, міжнародні правові акти, на основі яких відбувається нормативно-правова регламентація цієї сфери суспільних відносин, набувають особливого значення.

Наступна група нормативно-правових актів, на рівні яких закріплено правові засади реалізації адміністративно-правового статусу авіаційним персоналом, подано законами України, в тому числі актами кодифікованого законодавства. Провідним серед таких актів слід назвати Повітряний кодекс України від 19 травня 2011 року, Розділ VII «Авіаційний персонал» та Розділ VIII «Екіпаж повітряного судна», який повністю присвячено правовому статусу авіаційного персоналу [9]. Крім наведеного, цю сферу суспільних відносин регулюють Закони України: «Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації» від 21 березня 2017 року № 1965-VIII [16]; «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 2 березня 2015 року № 222-VIII [17]; «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 5 квітня 2007 року № 877-V [18]; тощо.

Найчисленніша група нормативно-правових актів, положення яких визначають правові засади реалізації авіаційним персоналом свого адміністративно-правового статусу, зосереджена на підзаконному рівні нормативно-правового регулювання цієї сфери суспільних відносин. На сьогодні можна назвати сотні підзаконних нормативно-правових актів, виданих центральними органами виконавчої влади, положення яких регламентують суспільні відносини у сфері авіації. Десятки з таких актів присвячено саме питанням адміністративно-правового статусу окремих категорій авіаційного персоналу. При цьому одним з основних суб'єктів регулювання цієї сфери суспільних відносин є Державна авіаційна служба України, що видає відповідні накази, якими затверджуються численні Авіаційні правила, наприклад: Інструкція з організації та здійснення контролю на безпеку в аеропортах України [19]; Загальні правила польотів у повітряному просторі України [20]; Обслуговування аеронавігаційною інформацією [21]; тощо.

Висновки. Отже, з урахуванням наведених позицій, а також законодавчо закрі-

пленого [9] визначення сутності категорії «авіаційний персонал» здається можливим визначити сутність адміністративно-правового статусу авіаційного персоналу як сукупність прав та обов'язків, а також гарантій їх реалізації, які знайшли свою об'єктивізацію в нормах адміністративного права та визнаються за особами, які в межах авіаційних правовідносин здійснюють льотну експлуатацію, технічне обслуговування повітряних суден, організацію повітряного руху, технічну експлуатацію наземних засобів зв'язку, навігації, спостереження. Під правовими засадами реалізації адміністративно-правового статусу авіаційним персоналом слід розуміти сукупність нормативно-правових актів, на рівні яких закріплено сукупність прав та обов'язків авіаційного персоналу, а також гарантій їх реалізації. Залежно від юридичної сили наведені нормативно-правові акти можуть бути подані так: Конституція України; міжнародні правові акти; закони України, в тому числі акти кодифікованого законодавства; підзаконні нормативно-правові акти. При цьому найбільша кількість наведених нормативно-правових актів зосереджена на підзаконному рівні нормативно-правового регулювання. Порівняно із іншими рівнями нормативно-правового регулювання, підзаконний рівень дозволяє найбільш швидко регламентувати відповідні суспільні відносини. Проте велика кількість таких актів, у тому числі виданих різними суб'єктами нормотворення, дуже ускладнює їх сприйняття та правозастосування в цілому, а тому, на нашу думку, потребує свого перегляду, що може бути здійснено шляхом систематизації законодавства.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Стратегічного плану розвитку авіаційного транспорту на період до 2020 року : наказ Міністерства інфраструктури від 21.12.2015 р. № 546. URL: <https://mtu.gov.ua/documents/444.html>
2. Великий енциклопедичний юридичний словник / за ред. Ю. С. Шемшученка. Київ : Юрид. думка, 2007. 992 с.
3. Великий тлумачний словник сучасної української мови (з дод., допов. та CD) / уклад. і голов. ред. В. Т. Бусел. Київ, Ірпінь : ВТФ «Перун», 2009. 1736 с.
4. Хабло О. Ю. Зловживання у сфері кримінального процесу : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09. Київ, 2008. 215 с.
5. Ортинська Н. В. Правовий статус людини: до проблем теоретичного розуміння. *Право і безпека*. 2016. № 3 (62) С. 28–32.
6. Скакун О. Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс) : підручник. Вид. 2-е, перероб. і доп. Харків : Еспада, 2009. 752 с.
7. Стеценко С. Г. Адміністративне право України : навч. посіб. Київ : Атіка, 2007. 624 с.
8. Пчелін В. Б. Сутність та ознаки суб'єктів адміністративних процесуальних правовідносин. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. Серія : Юрид. науки. 2015. Вип. 6-2. С. 178–180.
9. Повітряний кодекс України : Закон України: від 19.05.2011 р. № 3393-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2011. № 48–49. Ст. 536.
10. Про затвердження Правил видачі свідоцтв авіаційному персоналу в Україні : наказ Міністерства транспорту України від 07.12.1998 р. № 486. *Офіційний вісник України*. 1999. № 2. Ст. 78.
11. Про затвердження Авіаційних правил України «Загальні вимоги до медичної сертифікації штурманів, бортінженерів, бортрадистів та бортоператорів» : наказ Державної авіаційної служби України від 27.12.2018 р. № 1374. *Офіційний вісник України*. 2019. № 11. Ст. 385.
12. Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96 ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
13. Конвенція про міжнародну цивільну авіацію 1944 р. : міжнародний документ від 07.12.1944 р. *Офіційний вісник України*. 2004. № 40. Ст. 2667.
14. Конвенція про уніфікацію деяких правил міжнародних повітряних перевезень : міжнародний документ від 28.05.1999 р. *Офіційний вісник України*. 2009. № 33. Ст. 1163.
15. Меморандум про принципи взаємодії і співробітництва в галузі цивільної авіації : міжнародний документ від 03.11.1995 р. *Офіційний вісник України*. 2009. № 33. Ст. 1163.
16. Про Державну програму авіаційної безпеки цивільної авіації : Закон України від 21.03.2017 р. № 1965-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2017. № 16. Ст. 199.
17. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 23. Ст. 158.
18. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V. *Відомості Верховної Ради України*. 2007. № 29. Ст. 389.
19. Про затвердження Авіаційних правил «Інструкція з організації та здійснення контролю на безпеку в аеропортах України» : наказ Державної авіаційної служби України від 15.03.2019 р. № 322. *Офіційний вісник України*. 2019. № 51. Ст. 1768.
20. Про затвердження Авіаційних правил України «Загальні правила польотів у повітря-

ному просторі України» : наказ Державної авіаційної служби України та Міністерства оборони України від 06.02.2017 р. № 66/73. *Офіційний вісник України*. 2017. № 45. Ст. 1416.

21. Про затвердження Авіаційних правил України «Обслуговування аеронавігаційною інформацією» : наказ Державної авіаційної служби України від 13.05.2019 р. № 582. *Офіційний вісник України*. 2019. № 58. Ст. 2008.

Надійшла до редакції 28.01.2020

References

1. Pro zatverdzhennya Stratehichnoho planu rozvytku aviatsiynoho transportu na period do 2020 roku : nakaz Ministerstva infrastruktury vid 21.12.2015 r. № 546. [On approval of the Strategic Plan for the Development of Aviation Transport for the Period up to 2020: Order of the Ministry of Infrastructure No. 546 of 21.12.2015]. URL: <https://mtu.gov.ua/documents/444.html>. [in Ukr.].
2. Velykyy entsyklopedychnyy yurydychnyy slovnyk [Great Encyclopedic Legal Dictionary] / za red. YU. S. Shemshuchenka. Kyiv : Yuryd. dumka, 2007. 992 s. [in Ukr.].
3. Velykyy tlumachnyy slovnyk suchasnoyi ukrayins'koyi movy (z dod., dopov. ta SD) [A large explanatory dictionary of modern Ukrainian (with additions, supplements and CDs)] / uklad. i holov. red. V. T. Busel. Kyiv; Irpin' : VTF «Perun», 2009. 1736 s. [in Ukr.].
4. Khablo, O. YU. (2008) Zlovzhyvannya u sferi kryminal'noho protsesu [Abuse in the Criminal Procedure] : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.09. Kyiv. 215 s. [in Ukr.].
5. Ortyns'ka, N. V. (2016) Pravovyy status lyudyny [Legal status of man: to the problems of theoretical understanding] : do problem teoretychnoho rozumynnya. Pravo i bezpeka. № 3 (62) S. 28–32. [in Ukr.].
6. Skakun, O. F. (2009) Teoriya derzhavy i prava (Entsyklopedychnyy kurs) [Theory of State and Law (Encyclopedic Course)] : pidruchnyk. Vyd. 2-e, pererob. i dop. Kharkiv : Espada. 752 s. [in Ukr.].
7. Stetsenko, S. H. (2007) Administrativne pravo Ukrayiny [Administrative Law of Ukraine] : navch. posib. Kyiv : Atika. 624 s. [in Ukr.].
8. Pchelin V. B. (2015) Sutnist' ta oznaky sub'yektiv administrativnykh protsesual'nykh pravovidnosyn. [Essence and features of subjects of administrative procedural legal relations] *Naukovy visnyk Kherson's'koho derzhavnoho universytetu. Seriya : Yuryd. nauky. Vyp. 6-2. S. 178–180.* [in Ukr.].
9. Povitryanny kodeks Ukrayiny [Air Code of Ukraine] : Zakon Ukrayiny: vid 19.05.2011 r. № 3393-VI. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny. 2011. № 48–49. St. 536. [in Ukr.].
10. Pro zatverdzhennya Pravyl vydachi svidotstv aviatsiynomu personalu v Ukrayini [On approval of the Rules for issuing certificates to aviation personnel in Ukraine] : nakaz Ministerstva transportu Ukrayiny vid 07.12.1998 r. № 486. Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny. 1999. № 2. St. 78. [in Ukr.].
11. Pro zatverdzhennya Aviatsiynykh pravyl Ukrayiny «Zahal'ni vymohy do medychnoyi sertyfikatsiyi shturmaniv, bortinzheneriv, bortradystiv ta bortoperatoriv» [On approval of the Aviation Rules of Ukraine "General requirements for medical certification of navigators, flight engineers, flight attendants and flight attendants"] : nakaz Derzhavnoyi aviatsiynoyi sluzhby Ukrayiny vid 27.12.2018 r. № 1374. Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny. 2019. № 11. St. 385. [in Ukr.].
12. Konstytutsiya Ukrayiny [Constitution of Ukraine] : Zakon Ukrayiny vid 28.06.1996 № 254k/96 VR. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny. 1996. № 30. St. 141. [in Ukr.].
13. Konventsia pro mizhnarodnu tsyvil'nu aviatsiyu 1944 r. : mizhnarodnyy dokument vid 07.12.1944 r. Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny. 2004. № 40. St. 2667.
14. Konventsia pro unifikatsiyu deyakykh pravyl mizhnarodnykh povitryanykh perevezhen' [Convention on the Unification of Certain Rules for International Carriage by Air] : mizhnarodnyy dokument vid 28.05.1999 r. Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny. 2009. № 33. St. 1163. [in Ukr.].
15. Memorandum pro pryntsyipy vzayemodiyi i spivrobitnytstva v haluzi tsyvil'noyi aviatsiyi [Memorandum on Principles of Cooperation and Cooperation in the Field of Civil Aviation] : mizhnarodnyy dokument vid 03.11.1995 r. Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny. 2009. № 33. St. 1163. [in Ukr.].
16. Pro Derzhavnu prohramu aviatsiynoyi bezpeky tsyvil'noyi aviatsiyi [On the State Program of Civil Aviation Security] : Zakon Ukrayiny vid 21.03.2017 r. № 1965-VIII. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny. 2017. № 16. St. 199. [in Ukr.].
17. Pro litsenzuvannya vydiv hospodars'koyi diyal'nosti [On licensing of economic activities] : Zakon Ukrayiny vid 02.03.2015 r. № 222-VIII. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny. 2015. № 23. St. 158. [in Ukr.].
18. Pro osnovni zasady derzhavnoho nahlyadu (kontrolyu) u sferi hospodars'koyi diyal'nosti [On the Fundamental Principles of State Supervision (Control) in the Field of Economic Activity] : Zakon Ukrayiny vid 05.04.2007 r. № 877-V. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny. 2007. № 29. St. 389. [in Ukr.].
19. Pro zatverdzhennya Aviatsiynykh pravyl «Instruktsiya z orhanizatsiyi ta zdiysnennya kontrolyu na bezpeku v aeroportakh Ukrayiny» [On approval of the Aviation Rules "Instruction on the Organization and Implementation of Security Control at Ukrainian Airports"] : nakaz Derzhavnoyi aviatsiynoyi sluzhby Ukrayiny vid 15.03.2019 r. № 322. Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny. 2019. № 51. St. 1768. [in Ukr.].

20. Pro zatverdzhennya Aviatsiynykh pravyl Ukrainy «Zahal'ni pravyla pol'otiv u povitryano-mu prostori Ukrainy» [On approval of the Aviation Rules of Ukraine "General rules of flights in the airspace of Ukraine"] : nakaz Derzhavnoyi aviatsiynoyi sluzhby Ukrainy ta Ministerstva oborony Ukrainy vid 06.02.2017 r. № 66/73. Ofitsiynyy visnyk Ukrainy. 2017. № 45. St. 1416. [in Ukr.].

21. Pro zatverdzhennya Aviatsiynykh pravyl Ukrainy «Obsluhovuvannya aeronavihatsiynoyu informatsiyeu» [On approval of the Aviation Rules of Ukraine "Service of aeronautical information"] : nakaz Derzhavnoyi aviatsiynoyi sluzhby Ukrainy vid 13.05.2019 r. № 582. Ofitsiynyy visnyk Ukrainy. 2019. № 58. St. 2008. [in Ukr.].

SUMMARY

Brusakova O. V. Administrative legal status of aviation personnel in Ukraine. In the article it has been emphasized the importance of defining the concept, nature, structure of the administrative and legal status of aviation personnel in Ukraine and the legal bases for its implementation. The author has defined the concepts of "administrative and legal status of aviation personnel" and "legal principles of realization of administrative and legal status by aviation personnel". The essence of the administrative and legal status of aviation personnel has been defined as a set of rights and duties, as well as guarantees of their realization, which have been objectified in the rules of administrative law and recognized by persons who, within the aviation legal relationships, perform flight operations, aircraft maintenance, organization of air traffic, technical operation of terrestrial communications, navigation, surveillance. The legal basis for the implementation of the administrative and legal status of aviation personnel should be understood as a set of legal acts, at the level of which the set of rights and obligations of aviation personnel, as well as guarantees for their implementation, are enshrined. It has been analyzed the normative-legal acts, at the level of which the legal bases of realization of administrative-legal status by aviation personnel in Ukraine are fixed, taking into account their legal force.

At the same time, the largest number of cited legal acts is concentrated on the by-law level of legal regulation. Compared to other levels of legal regulation, the by-law level allows to regulate the relevant social relations as quickly as possible. However, a large number of such acts, including those issued by different constituent entities, make their perception and enforcement in general very difficult, and therefore, in author's opinion, needs to be revised, which can be done through systematization of legislation.

Keywords: aviation staff, administrative and legal status, legal framework, legal regulation, normative and legal regulation.

УДК 342.78:351.746.1 (477)

DOI: 10.31733/2078-3566-2020-1-87-95

Павлютін Ю. М.®

кандидат юридичних наук
(докторант Національної академії
Служби безпеки України)

ЗАСТОСУВАННЯ КАТЕГОРІЇ «ВЗАЄМОДІЯ» У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Наголошено на розгляді взаємодії в секторі безпеки і оборони країни як необхідної умови його утворення та подальшого існування всього механізму держави. Проаналізовано законодавство, що регулює взаємодію окремих складових сектора безпеки і оборони у забезпечення національної безпеки України. Виділено основні підходи до формулювання визначення взаємодії у забезпечення національної безпеки в її (взаємодії) широкому та вузькому розумінні. Розглянуто форми, методи, способи взаємодії сил безпеки і сил оборони у забезпеченні національної безпеки України. Наголошено, що налагодження механізму взаємодії у забезпеченні національної безпеки є залежним від своєчасності приведення у відповідність до вирішуваних суб'єктами забезпечення національної безпеки завдань системи нормативних правових актів (у тому числі й міжвідомчих), організаційно-штатних структур цих суб'єктів.

Ключові слова: національна безпека України, забезпечення національної безпеки України, сектор безпеки і оборони, взаємодія у забезпеченні національної безпеки України, сили безпеки, сили оборони, суб'єкти забезпечення національної безпеки України.

© Павлютін Ю. М.

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1992-7522>

tsp1dduvs@gmail.com